

Ἐπικίνδυνοι πειραματισμοί

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Μά τό Θεό. Δέν καταλαβαίνω τίποτα πλέον. Πάμε σέ όλα ἤπια. Ἡπιος θηματοπισμός. Ἡπια εἰσοδηματική πολιτική. Ἡπια φορολογική πολιτική. Ἡπιες μεταρρυθμίσεις. Ἡπιοι στό ἀσφαλιστικό. Διάλογος. Ἡπιότεροι στό συνταξιοδοτικό. Ἡπιοι ἐναντί τῶν συντεχνιῶν τῶν προνομιούχων (τοῦ δημόσιου τομέα). Ἡπιοι ἐναντί τῆς καθημερινῆς παρενοχλήσεως τῶν Ἀθηναίων μέ τίς συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας στό Σύνταγμα. Καί ἄλλοῦ. Ἡπιοι ἐναντί τῶν ἀναρχικῶν (ἄλλως ἀντιεξουσιαστών ἢ κουκουλοφόρων ἢ γνωστών ἀγνώστων), ὅταν τά κάνουν γυαλιά-καρφιά. Ἡπιοι στήν προστασία τοῦ περιβάλλοντος. Νά μήν τάρáξουμε τά λιμνάζοντα ὕδατα ἰδρύοντας ἀπότομα ὑπουργεῖο Προστασίας Περιβάλλοντος. Σέ δύο χρόνια. Ὅχι, πῶς μέ τήν ἴδρυσή του εἶναι βέβαιο πῶς θά λυθοῦν τά προβλήματα. Ἄν λειτουργήσῃ ὅπως τά ἄλλα ὑπουργεῖα μάλλον περιπλοκές θά προσθέσει.

Κι ἄξαφνα ἀγριεύουμε. Παρουσιαζόμαστε ἄγριοι, ἀποφασισμένοι στή διοικητική μεταρρύθμιση. Ἄγνοοῦμε τόν φόβο κηρύξεως ἐμφύλιων πολέμων. Διαθάζω σέ σχετικό ρεπορτάζ: «Μεῖζονες μεταρρυθμίσεις... ἐτοιμάζει ἀθόρυβα ὁ ὑπουργός Ἐσωτερικῶν». Τόν Καποδίστρια 2. Δέν μᾶς ἐγίνε μάθημα ὁ Καποδίστριας 1. «Ὅλα δείχνουν ὅτι ὑπάρχει συναίνεση γιά τή μείωση τῶν νομαρχιῶν ἀπό 54 σέ 15-17». Συναίνεση ποιῶν; Ποιούς ἐρώτησαν; Μάλιστα θά τίς ὀνομάζουμε «περιφερειακές αὐτοδιοικήσεις». Καί τά προβλήματα ἐλύθησαν. Ὅπως ἐλύθησαν ὅταν οἱ νομαρχίες ὀνομάστηκαν νομαρχιακές αὐτοδιοικήσεις. Γιά νά ἐντυπωσιάζονται, νά καταπλήσσονται οἱ ἀφελεῖς.

Σύμφωνα μέ πληροφορίες γιά τά τεκταινόμενα (τεκταίνονται: σχεδιάζω, ἐπινοῶ κακόβουλα, μηχανορραφῶ, βυσοδομῶ. Ἐγκυκλοπαίδεια Πάπυρος) ὅλη ἡ Κρήτη θά γίνῃ ἓνας νομός, μία περιφερειακή αὐτοδιοίκηση. Μέ ποιά πρωτεύουσα; Τό Ἡράκλειο; Τά Χανιά; Τό Ρέθυμνο; Ἐδῶ γιά τήν ἔδρα τοῦ Ἐφετείου Κρήτης τά ὄπλα εἶναι «ἐπί σκοπόν». Τό σκέφτεστε; Κάθε δεύτερος Κρητικός, ὅπως ἀποκαλύπτεται ἐξ ἀφορμῆς τῶν Ζωνιανῶν, κατέχει καλά σικωφ. Καί κάθε μερικοί πολυβόλο. Γιά τά πιστόλια καί τά περιστροφά τό γνωρίζαμε.

Στήν Κεφαλονιά τό 1757 μεταφέρθηκε ἡ πρωτεύουσα ἀπό τό μεσόγειο Κάστρο Ἁγίου Γεωργίου στό παραθαλάσσιο Ἀργοστόλι. Ἐφέτος γίνονται σχετικοί ἐπετειακοί ἑορτασμοί. «Πρό τῆς μεταφοράς τῆς πρωτεύουσας ἐνταῦθα, τό Ἀργοστόλιον περιεῖχε μόνον ὀλίγας οἰκίας ἀλιέων καί ἀποθήκας ξυλείας καί ἄλλων ἐμπορευμάτων...» (Α. Μηλιαράκης). Νά γίνῃ πρωτεύουσα διεκδικούσε καί τό Ληξούρι. «Ἡ πόλις τοῦ Ληξουρίου, κατοικεῖται ὑπό 6.000 κατοίκων, ἐν αὐτῇ διαμένουσι πλεῖστοι οἰκογένειαι εὐγενῶν, κλειζέται ὑπό εὐφυῶν ἀνδρῶν, περιεῖχει τεχνίτες...». Περιγραφή ἀπό θέσπισμα τῆς Ἰονίου Γερουσίας μερικά χρόνια ἀργότερα. Τήν ἴδια ἐποχή ἐλειτούργουσε στό Ληξούρι σχολή, στήν ἕκτη τάξη τῆς ὁποίας ἐδίδασκονταν μεταφυσική, οἱ πολιτικοί καί κανονικοί νόμοι, φυσικό καί ἐθνικό δίκαιο, δογματική καί ἠθική θεολογία. Πῶς νά τό χωνέψουν ὅτι προτιμήθηκε ὁ ἀπέναντι μικρός οἰκισμός! Ἐζήτησαν λοιπόν αὐτονομία. «Διότι καί αὐτή ἡ φύσις ἐχώρισε τό Ἀργοστόλιον τοῦ Ληξουρίου διά 30 μιλίων ἀποστάσεως διά ξηρᾶς καί 6 διά θαλάσσης καί διότι αἱ καρδιαί ἀμοιβαίως ἐχώρισθησαν καί ἐξ ἀδιαλλάκτου μίσους ἀμοιβαίως κατέχονται» (Ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῶν Προυχόντων τοῦ Ληξουρίου πρὸς τήν Γερουσία). Τῆς ἐχθρας αὐτῆς (ἀκόμα καί ἀπό θαλάσσης βομβαρδισμό διέπραξαν κατά τοῦ Ἀργοστολίου οἱ Ληξουριώτες τό 1800) κατάλοιπα ὑπάρχουν ἀκόμα καί σήμερα. Ἐστῶ ὑπό μορφή πειραγμάτων. Ὑστερα ἀπό 250 χρόνια. Ἀκριβῶς. Φαντάζομαι πῶς τέτοιες ἀντιζηλιές θά ὑπάρχουν μεταξύ πόλεων καί τῶν ἄλλων περιφερειακῶν αὐτοδιοικήσεων, ὅπως σχεδιάζονται.

Αὐτή εἶναι—ἀπό μία κάπως εὐτράπελη σκοπιά— ἡ μία πλευρά τοῦ θέματος. Ὑπάρχει ὁμοίως καί μία ἄλλη πλευρά. Πολύ σοβαρή αὐτή. Μέ προβλεπόμενες πολύ σοβαρές συνέπειες. Ποιές πόλεις ἀναπτύχθηκαν στήν Ἑλλάδα τά μεταπολεμικά, ἂν ἐξετάσουμε, χρόνια; Εἶναι οἱ πρωτεύουσες τῶν νομῶν. Τά διοικητικά κέντρα ὑπῆρξαν πόλεις ἑλξεως. Μέ ὄχι πάρα πάνω ἀπό μία ἢ δύο ἐξαιρέσεις, ἐκεῖ συνέρρευσε τό πλεονάζον ἐργατικό δυναμικό πού ἐγκατέλειπε τήν ὑπαιθρο. Ὅσοι δέν κατέληγαν στά μεγάλα ἀστικά κέντρα, τά ὁποῖα παρεῖχαν μεγαλύτερη πιθανότητα ἀνευρέσεως ἐργασίας. Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη, Ἡράκλειο, Πάτρα. Ἐτσι ἀναπτύχθηκαν οἱ πρωτεύουσες τῶν νομῶν. Καί ἐγίναν πόλεις ζωντανές.

Τό Ἀργοστόλι, ὅταν ἐγίνε πρωτεύουσα νομοῦ, ἀναπτύχθηκε σέ μία πολύ ὁμορφή πόλη. Ὁραῖα κτίρια, ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα, πλούσια βιβλιοθήκη, μουσεῖα, θέατρο εὐρωπαϊκοῦ σχεδιασμοῦ. Οἱ σεισοί τοῦ 1953 τά γκρέμισαν ὅλα. Πάλι ὁμοίως ξαναφτιάχτηκαν. Σήμερα εἶναι μία πόλη στήν ὁποία μπορεῖ ἓνας νέος νά ζήσει. Χωρίς νά αἰσθάνεται μεγάλες ἐλλείψεις. Τό Ληξούρι παρήκμασε. Δύσκολος ὁ χειμῶνας ἐκεῖ. Ἐσκόρπισαν οἱ εὐφυεῖς στά πέρατα τοῦ κόσμου! Τώρα, ἂν πραγματοποιηθοῦν τά νέα σχέδια, ὅπως διαρρέουν, θά πηγαίνουμε οἱ Κεφαλλονίτες γιά νά διεκπεραιώσουμε τίς δουλειές μας στήν Κέρκυρα. Πρωτεύουσα τῆς Ἰόνιας αὐτοδιοικήσεως. Μέσω Πατρῶν μέ ἐπίγεγα συγκοινωνιακά μέσα. Πάνω ἀπό δεκαπέντε ὥρων περιπέτεια. Ἀεροπορικῶς μέσω Ἀθηνῶν. Κόστος μόνο 250 (ἓνας μέσος ὄρος) εὐρώ. Πάε κι ἔλα. Τή μοῖρα τοῦ Ληξουρίου θά τήν μοιραστεῖ καί τό Ἀργοστόλι. Τήν παρακμή καί τήν ἐρήμωση. Καί οἱ ἄλλες πρώην πρωτεύουσες νομῶν.